

Rajavartiolaitoksen esikunta
Raja- ja meriosasto
Komentaja Juho Vanhatalo

3.9.2025

HE 29/2025 vp

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain 5 a luvun muuttamisesta ja eräksi muiksi laeiksi

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Rajavartiolaitokselta kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi poliisilain 5 a luvun muuttamisesta ja eräksi muiksi laeiksi (HE 29/2025).

Rajavartiolaitos lausui sisäministeriön lausuntopyyntöön (VN/31244/2023) silloisesta luonnoksesta laeiksi poliisilain 5 a luvun, poliisin henkilötietolain 7 luvun sekä sotilastiedustelulain muuttamisesta. Rajavartiolaitos toi esiin, että Rajavartiolaitoksen esikunnan edustaja oli osallistunut sisäministeriön lainsäädäntöhankkeeseen ja lausuttavana olevaan hallituksen esityksen luonnokseen. Rajavartiolaitoksen esikunta katsoi, että valmistelussa olleet säädösmuutokset edistävät viranomaisten yhteistoimintaa ja turvaavat yksilön suojaa selkeyttämällä tiedustelutietojen luovuttamista ja hyödyntämistä koskevaa säätelyä.

Nyt lausuttavana olevassa hallituksen esityksessä eduskunnalle esitettyjä muutoksia on yleisesti pidettävä kannatettavina, sillä niiden tarkoituksena on selkeyttää säätelyä tiedon luovuttamisesta toimivaltaisten viranomaisten välillä. Esitetyillä muutoksilla huomioidaan toimivaltaiset viranomaiset tiedustelutiedon vastaanottajina nykysäätelyä paremmin. Esitettyjä muutoksia on pidettävä kannatettavina nopean tiedonkulun varmistamiseksi toimivaltaisen viranomaisen suuntaan kulloinkin käsillä olevassa tilanteessa.

Rajavartiolaitos pitää tärkeänä poliisilakiin esitettävää muutosta (uusi säännös poliisilaki 5a luku 44 a §) liittyen tiedon luovuttamisesta kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi toimivaltaisille viranomaisille. Sotilastiedustelun osalta tietoa voitaisiin luovuttaa myös maanpuolustuksen suojaamiseksi (80 § 1 mom). Muutoksia on pidettävä tärkeinä nopeasti muuttuneessa turvallisuusympäristössä. Muutoksilla turvataan se, että tiedusteluviranomaisten tiedustelutoimivaltuuksilla saatua tietoa voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Ennen kaikkea lakimuutoksilla turvataan se, että tiedon saajana oleva toimivaltainen rikostorjuntaviranomainen voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin kansallista turvallisuutta koskevien

vaaratilanteiden ehkäisemiseksi ja kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvien uhkien torjumiseksi.

Lisäksi tietoa voitaisiin poliisilain 5a luvun 44 § §:n perusteella luovuttaa viranomaisten toiminnan suuntaamiseksi (ts. ei käytettäväksi näyttönä tai päätöksen perusteena). Muutosta on pidettävä tärkeänä myös Rajavartiolaitoksen näkökulmasta, sillä se mahdollistaisi rikosta koskevan tiedon luovuttamisen Rajavartiolaitoksen rikostorjuntatoimenpiteiden suuntaamiseksi sekä myös rajavartiolain (578/2005) 3 §:n 1 momentissa Rajavartiolaitoksen tehtäväksi säädetyn rajaturvallisuuden ylläpitämisen suuntaamiseksi.

Vähintään yhtä tärkeitä ovat ehdotetut poliisilain 5a luvun 44 a § 2 mom. ja sotilastiedustelulain 80 § 2 mom. oikeudesta luovuttaa tiedustelumenetelmän avulla saatua tietoa vaaran tai vahingon estämiseksi. Säännökset ovat merkityksellisiä myös Rajavartiolaitoksen kannalta erityisesti harvaan asutuilla alueilla ja merialueella. Säännökset selkeyttävät virkamiesten oikeudellista asemaa vaaraa tai onnettomuutta estettäessä.